

JAARVERSLAG LAMPION 2008

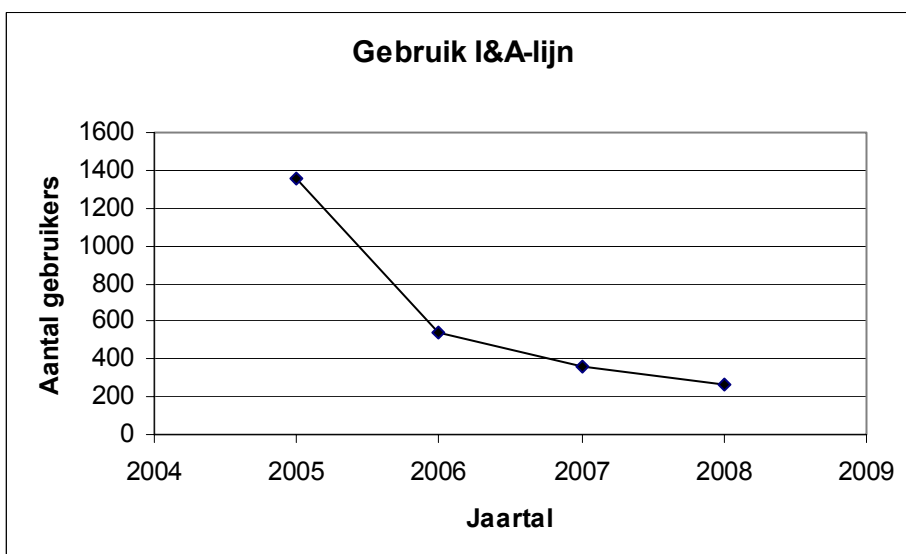
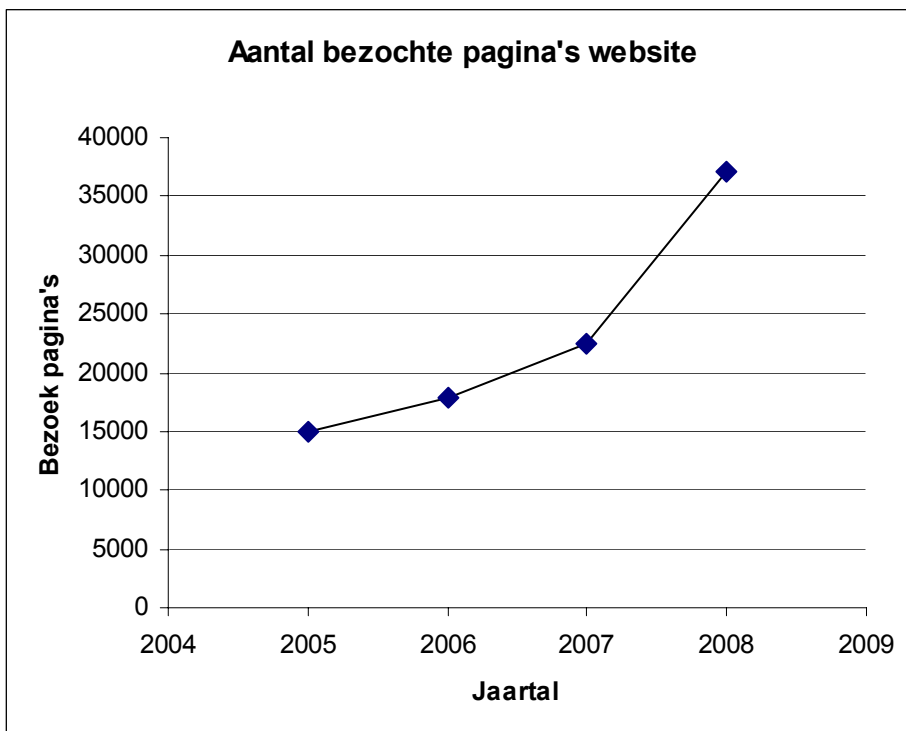
Mei 2009

1. Inleiding

Het Landelijk Informatie- en adviespunt over de gezondheidszorg en medische procedures voor illegalen, ongedocumenteerden en niet-toegelaten asielzoekers ging op 1 april 2004 van start. Het jaarverslag over 2008 geeft de gegevens weer van het vierde volledige jaar van Lampions bestaan.

Het jaar 2008 stond in het teken van de wijziging van de Zorgverzekeringswet waarmee – tien jaar na de invoering van de Koppelingswet – de financiering van de kosten van aan illegalen geboden zorg nu wettelijk is geregeld.

Waar in dit jaarverslag gesproken wordt over illegalen, worden ook ongedocumenteerden en niet toegelaten asielzoekers bedoeld.

2. De organisatie van Lampion

Een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van tien landelijke organisaties, gaf vanaf begin 2008 leiding aan Lampion. In september 2008 trad Dokters van de wereld toe. Een overzicht van deelnemende organisaties staat in bijlage 1. De stuurgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter.

De stuurgroep kwam in 2008 vier maal bijeen. Onderlinge informatie-uitwisseling neemt in deze bijeenkomsten een belangrijke plaats in. Onderwerpen die zijn besproken zijn o.a.

- Wijziging Zorgverzekeringswet
- Voortgang Lampion aan de hand van kwartaalgegevens
- Registratiesysteem voor het I&A-punt
- Correspondentie over de IGZ-notitie over de zorg aan illegalen
- Jaarverslag Lampion over 2007
- Opzetten van een monitorsysteem samen met Dokters van de Wereld
- Opzet nieuwe website
- Evaluatie van Lampion.

Externe contacten

De secretaris heeft op 24 januari een presentatie over Lampion in Oslo gegeven. Op 25 februari brachten een aantal mensen uit Oslo een tegenbezoek aan Lampion en andere organisaties die zich in Utrecht met de zorg aan illegalen bezighouden, waaronder GG&GD Utrecht.

De voorzitter en secretaris overlegden op 26 februari met een medewerker van de NMT over de gevolgen van de wetwijziging voor de tandartsenzorg aan illegalen.

De voorzitter nam op 17 maart deel aan het Breed Maatschappelijk Overleg (BMO), georganiseerd door het LOS.

De voorzitter woonde in april de behandeling van de wetwijziging in de tweede kamer bij.

De voorzitter en een Pharos-medewerker van het I&A-punt overlegden op 22 mei met STIL, een Utrechtse organisatie die zich om illegalen bekommert. Aanleiding was de veronderstelling van Lampionzijde dat STIL soms onjuiste informatie over de gezondheidszorg zou geven. Deze bleek gelukkig onjuist.

Op 23 en 24 mei is de secretaris naar een internationaal congres in Malmö (Zweden) geweest over 'Migrant Health'. Zij hield daar een posterpresentatie naar aanleiding van een onderzoek onder illegale kinderen (baby's) in het AMC.

Op 5 juni hield de voorzitter een inleiding voor het Platform Migranten Zonder Verblijfsvergunning (PMVZ) over het systeem van de gezondheidszorg aan illegalen en de komende veranderingen.

Op 25 juli en 27 november nam de voorzitter deel aan overleg met het CVZ over de uitvoering van de financiering na de wetwijziging.

Op 25 augustus woonde de voorzitter een bijeenkomst bij van ILLEGAAL, waarin de resultaten van een onderzoek naar de zorg voor zwangere illegale vrouwen werden gepresenteerd.

Op 12 september zat de voorzitter de werkconferentie "Als toegang tot de zorg niet vanzelfsprekend is.." van Dokters van de Wereld voor. Hier werd het rapport "De stilte doorbreken" gepresenteerd. Op deze conferentie is door de aanwezigen besloten om te proberen een eenvoudige, maar zo breed mogelijke, monitoring van de zorg voor illegalen te gaan opzetten. De voorzitter nam daarna deel aan een aantal bijeenkomsten om aan dit besluit uitvoering te geven.

De secretaris gaf op 14 oktober en 4 november voorlichting over de zorg aan illegalen tijdens een training van medewerkers van de Medische Opvang Asielzoekers in resp. Groningen en Noord-Holland.

In het najaar participeerde de voorzitter in de voorbereiding van het congres "Recht op recht" dat op 31 oktober in Den Haag plaats vond.

Op 17 november verzorgde de secretaris een college voor de Hogeschool Utrecht.

De secretaris hield op 17 december een inleiding voor Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN); hierbij besteedde zij uitdrukkelijk aandacht aan het rapport van de commissie Klazinga.

3. Financiën

Kosten	Bedrag
Loonkosten secretaris	€ 8.460
Loonkosten medewerkers Informatie- en adviespunt	€ 9.500
Loonkosten administratieve ondersteuning	€ 900
Materiële kosten	
* Representatie Lampion	€ 100
* Website	€ 8.923
Totaal	€ 27.883

Deze kosten betreffen de kosten die Pharos, als Lampion faciliterende instelling, maakt.

De werkelijke kosten liggen hoger. De uren die de deelnemers van de aan Lampion deelnemende organisaties ten behoeve van activiteiten voor Lampion besteden, nemen deze organisaties voor eigen rekening. Ook de kosten, zoals reiskosten, worden niet aan Lampion doorberekend. Daarnaast beschikt Lampion één dag per week over een vrijwilliger.

4. De uitvoering

Voor de voorlichting over de zorg aan illegalen beschikt Lampion over de website www.lampion.info en over een informatie- en adviespunt.

4.1 De website

In 2008 was het totale bezoek aan de dertig meest geraadpleegde pagina's van de website 37.095. Dat is gemiddeld 101 keer per dag.

Ten opzichte van 2007 steeg het website-bezoek met 65%. Deze forse stijging is vooral veroorzaakt door de wijziging van de zorgverzekeringswet betreffende de vergoeding van de kosten voor de zorg voor illegalen, en de reacties vanuit het veld hierop.

De website-pagina's zijn in tweederde van de gevallen bezocht via de homepage van Lampion, in eenderde van de gevallen via externe links.

Het feitelijke bezoek aan de website ligt iets hoger dan in het onderstaande overzicht is weergegeven. Het systeem telt alleen de 30 meest bezochte pagina's. De tellingen vinden per maand plaats. Hierdoor komt het voor dat pagina's in de onderste regionen van het overzicht de ene maand wel en de andere maand niet geteld worden.

Tabel 1: Overzicht frequentie bezoek website-pagina's van hoog naar laag

Onderwerp	Aantal
Kamerstukken wijziging zorgverzekeringswet	3512
Vragenformulier Lampion	3456
Verblijfsrecht	2979
Reacties op voorstel wetswijziging	2590
Algemene informatie over Lampion	2503
WODC-rapport	2283
Nieuwe publicaties	2147
Toegang tot de zorg voor illegalen	2099
Info over gezondheidszorg land van herkomst	2083
Financiering zorg illegalen	2021
Opvang/tijdelijke huisvesting	1877
Meldpunt problemen toegang zorg illegalen	1754
Zorgplicht van zorgverleners	1433
Picumpublicaties	1035
EU-onderdanen	1031
IOM	734
Verloskundige zorg	578
Toelatingsbeleid regulier	566
TNO-rapport over regeling dubieuze debiteuren	545
Notitie IGZ over zorg aan illegalen + correspondentie	547
Aanvraagformulier RVA (art. 64)	443
Jaarverslag Lampion 2007	343
Rapport commissie Smeets	261
Verslag symposium	101
Info tbc-procedure	101
Aankondiging conferentie Recht op recht	61
Correspondentie met Minister Verdonk	12
Totaal	37095

4.2 Het Informatie- en adviespunt

In 2008 kwamen er bij het informatie- en adviespunt 155 telefoontjes binnen en werd 53 keer per e-mail contact gezocht. Het totaal aantal contacten nam ten opzichte van 2007 af met meer dan 40%. Zowel het aantal telefoontjes als het aantal vragen per e-mail nam af.

Tabel 2: Overzicht van vragenstellers

Vragenstellers	Aantal	
<i>Zorgverleners/-instellingen</i>		
Huisarts	8	
Verloskundige	4	
Ziekenhuis	10	
GGZ-instelling	19	
Instelling maatschappelijk werk	21	
Jeugdzorg	10	
Maatschappelijke opvangvoorziening	2	
Subtotaal zorgverleners		74
<i>Overige vragenstellers</i>		
Familie/vrienden/kennissen		52
Cliënt zelf		27
School		2
Justitievoorziening		3
Overheidsinstantie		4
Rechtshulp		9
Organisatie tbv vluchtelingen/allochtonen/illegalen		20
Kerkelijke organisatie		2
Onderzoeker/student		10
Overige		5
Totaal-generaal		208

Tabel 3: Waarover had men informatie nodig

Onderwerp	Aantal
Financiering zorg aan illegalen	94
Lampion	11
Interpretatie medisch noodzakelijke zorg	27
(Niet) betalen rekening	23
Mogelijkheid verzekering	16
Toegang tot de 2e lijn	19
Toegang tot AWBZ-voorzieningen	14
Hulpverlenings-/behandelmogelijkheden	36
Onderdak/huisvesting	29
Juridische/verblijfrechtelijke procedures	40
Behandelmogelijkheden land van herkomst	11
Nazorg	2
Medische hulpmiddelen	3
Totaal	325

Tabel 4: Doorverwijzingen in verband met nader advies vanuit het Informatie- en adviespunt

Instantie	Aantal
Partners in Lampion	22
Regionale platforms	12
Binnen Pharos	3
Stichting Los	6
Dokters van de Wereld	1
Totaal	44

Tabel 5: Profiel van de illegale patiënt

Profiel	Aantal
Mannen	73
Vrouwen	81
Kinderen	23
Onbekend	17
Totaal	194

- Van de vrouwen waren er 28 zwanger.

Beschouwing naar aanleiding van de registratiegegevens.

Terwijl het bezoek aan de website fors steeg, nam het gebruik van de informatie- en advieslijn opnieuw flink af. Het geregistreerde aantal vragen per telefoon of e-mail is in 2008 gedaald tot vier per werkweek. Gedeeltelijk zal het toegenomen website-bezoek debet zijn aan deze daling. In de telefonische contacten wordt de weg naar de website ook zoveel mogelijk geëffend. Maar ook in de onderbezetting van de lijn in 2008 moet een verklaring gezocht worden, evenals in een plotselinge wijziging van de bereikbaarheidstijden halverwege het jaar.

Niet iedereen vindt een website een handig instrument. Zo deelde een dokters-assistent mee dat ze geen tijd had om op de Lampionsite te kijken, en dat tijd geld is.

Detentiecentra mogen illegalen maar een beperkte tijd vasthouden; na verloop van die tijd zet men – als betrokkene niet kan worden teruggestuurd – de vreemdeling op straat. Driemaal belden medewerkers van detentiecentra over mogelijkheden voor opvang van deze zogeheten “geklinkerde” illegalen met psychische problemen. Eén van de bellers gaf aan dat zich hier vaker problemen voordoen.

Het aantal vragen over zieke illegale kinderen nam – ook als dit in relatie tot het totaal aantal vragen bekeken wordt – af. Maar elk ziek kind dat zorg ontbeert is er één te veel. Schrijnend was het geleur met een gehandicapt kindje van anderhalf jaar. Het rijksvaccinatieprogramma, consultatiebureau's en de jeugdgezondheidszorg moeten voor illegale kinderen toegankelijk zijn. Niet voor alle instellingen is duidelijk hoe de vergoeding van kosten voor de vaccinaties van illegale kinderen geregeld is. Reden om dit op de website te verduidelijken.

De aanschaf van medische hulpmiddelen levert problemen op. Het niet verlenen van lichtere zorgvormen, vaak vallend onder de WMO, leidt op termijn naar het moeten verstrekken van zwaardere zorg.

Bij de beantwoording van vragen over medisch noodzakelijke zorg blijkt het eind 2007 uitgebrachte rapport van de commissie Klazinga handzaam. Er kan gewezen worden op de daarin gegeven omschrijving van dit begrip en de vragensteller kan gewezen worden op het standpunt van de eigen beroepsgroep.

Vanuit Lampion is een eerste contact gelegd om een discussie over medisch noodzakelijk zorg ook in de kring van verpleegkundigen te starten.

Uitgeprocedeerde asielzoekers die een pardon hebben gekregen krijgen van een aantal ziekenhuizen alsnog een rekening voor de medische behandeling in de tijd van voor het pardon. Als zij hun nieuwe bestaan moeten beginnen met een grote schuld worden zij direct al op achterstand gezet. Ook kan dit toegankelijkheidsproblemen opleveren als een nieuw bezoek aan het ziekenhuis nodig is.

5. Slotopmerkingen

In 2008 ging veel aandacht uit naar de wijziging van de Zorgverzekeringswet. Alle kamerstukken zijn steeds zo snel mogelijk op de website gezet, evenals de reacties uit het veld hierop. Gezien het sterk toegenomen websitegebruik voorzag Lampion hier duidelijk in een behoefte.

De behandeling van de wetswijziging in de Eerste Kamer vond pas eind oktober plaats. Dit had tot gevolg dat de maatregelen ter uitvoering hiervan door het CVZ pas in de laatste twee maanden van 2008 genomen konden worden. Voor Lampion betekende dit dat de inhoudelijke aanpassing en de nieuwe vormgeving van de website niet meer in 2008 kon gebeuren. Gekozen is voor een tijdelijke aanpassing. De nieuwe website komt in 2009.

In 2008 is samen met Dokters van de Wereld een eenvoudig monitorsysteem ontwikkeld. Hiermee zal geprobeerd worden om in 2009 de zorg aan illegalen na invoering van de nieuwe financieringssystematiek te volgen. Dit is van belang omdat het CVZ alleen de eigen uitvoering zal monitoren, dus alleen de zorg die wel verleend wordt. De minister heeft herhaaldelijk aan het Parlement toegezegd dat IGZ de toegankelijkheid van de zorg aan illegalen in het nieuwe systeem zal monitoren. De stuurgroep gaat er vanuit dat IGZ deze monitoring dan op feiten zal baseren.

Bijlage 1

Samenstelling Stuurgroep

Voorzitter

Mevrouw W. Voogt

Deelnemende organisaties

SOA Aids Nederland/NIGZ	De heer R. Brands
GGD Nederland	De heer R. Smit
GGZ Nederland	De heer E. Mahakena
Johannes Wier Stichting	De heer J. den Otter / Mevrouw M. Begemann
KNCV Tuberculosefonds	Mevrouw N. Jansen
LHV	De heer J. Schoenmakers / Mevrouw C. Pronk
NVZD	De heer J. Aghina
Pharos	Mevrouw M. Mensinga
Stichting Koppeling	De heer T. Stam / De heer J. van Amen
VluchtelingenWerk Nederland	Mevrouw W. Lozowski
Dokters van de Wereld	Mevrouw M. Kroesen, vanaf 1 oktober 2008